

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia z dnia 20 czerwca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił kapitał początkowy I. W. (1), który wyniósł 50922,85 zł, zaś jego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru – 29,27%

(decyzja k 4 plik I akta ZUS)

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła I. W. (2). W jej ocenie Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał złych przeliczeń i niesłusznie nie uwzględnił udokumentowanych okresów pracy i prowadzenia działalności gospodarczej. Wnioskodawczyni domagała się ponownego przeliczenia jej emerytury.

(odwołanie – k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., wniósł o jego oddalenie.

(odpowiedź na odwołanie – k. 6)

Na rozprawie w dniu 29 listopada 2018 roku skarżąca sprecyzowała żądanie i wniosła o uwzględnienie przy wyliczaniu kapitału początkowego wynagrodzeń, które wynikają z jej angaży za okres od 1976 do 1978 roku, zaliczenie jej okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 12 grudnia 1980 roku do lutego 1983 roku

(e-protokół rozprawy 00:00:56-00:06:45 k 15 i k 13)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

I. W. (2) urodziła się (...).

W okresie od 7 października 1976 roku do 31 lipca 1978 roku w Zakładach (...) w Ł. pracowała na stanowisku szwaczki z wynagrodzeniem:

- od 7 października 1976 roku 6,50 zł za godzinę,

- od 15 października 1976 roku 8,50 zł za godzinę plus premia do 30 %,

- od 1 marca 1977 roku została przeniesiona na stanowisko referenta ekonomiczno-administracyjnego z wynagrodzeniem 2100 zł plus premia do 10 %,

- od 1 września 1977 roku została przeniesiona na stanowisko robotnika gospodarczego z uposażeniem 8,50 zł na godzinę plus premia do 30 %,

- od 2 stycznia 1978 roku została przeniesiona na stanowisko robotnika magazynowego z wynagrodzeniem 10 zł na godzinę plus premia do 30 %

(świadczenie pracy k. 18 plik II akta ZUS, umowa o pracę k. 25, angaże k. 26,29,32,33.)

W okresie od 15 maja 1979 roku do 4 lutego 1980 roku pracowała na stanowisku sprzedawca w (...) Spółdzielnia (...). W 1979 roku pobrała wynagrodzenie w kwocie 24600 zł, a w 1980 roku w kwocie 3500 zł.

(świadczenie pracy k. 19, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 20 plik II akta ZUS)

W okresie od 1 stycznia 1980 roku do 30 września 1980 roku prowadziła działalność gospodarczą, jak również od 1 października 1980 roku do 30 czerwca 1983 roku.

(zaświadczenie k. 13 plik II akta ZUS; potwierdzenie ubezpieczenia, książeczki opłat k 12-14 akt ZUS)

W okresie od 23 lipca 1984 roku do 19 sierpnia 1989 roku sprawowała opiekę nad dziećmi.

(oświadczenie wnioskodawczyni k. 24 plik II akta ZUS)

W okresie od 18 grudnia 1990 roku do 14 listopada 1991 roku, od 4 października 1995 roku do 30 września 1998 roku, od 10 października 2000 roku do 22 października 2000 roku, od 2 stycznia 2001 roku do 25 stycznia 2001 roku była zarejestrowana w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna. W okresie od 5 października 1995 roku do 4 października 1996 roku pobierała zasiłek dla bezrobotnych.

(zaświadczenie k. 17 plik III akta ZUS)

W okresie od 2 stycznia 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku, od 2 grudnia 1993 roku do 25 maja 1994 roku, od 1 grudnia 1994 roku do 27 września 1995 roku, od 1 października 1998 roku do 31 grudnia 1998 roku prowadziła działalność gospodarczą.

(zaświadczenie k. 35 plik II akta ZUS)

Ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę w dniu 17 maja 2018 roku.

(wniosek k. 1-9 plik II akta ZUS)

W dniu 20 czerwca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wydał decyzję o ustaleniu kapitału początkowego. Do obliczenia podstawy wymiaru wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. 1 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1998 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 29,27 %. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 29,27 % przez kwotę 1220, 89 zł tj. kwotę bazową określoną w ustawie powołanej w decyzji (29,27% x 1220,89 zł= 357,35 zł). Przyjęto okresy składkowe : 7 lat, 2 miesiące, 6 dni tj. 86 miesięcy

Okresy nieskładkowe: 6 miesięcy, 0 dni

Okres sprawowania opieki nad dzieckiem 5 lat, 0 miesięcy, 28 dni

Łączny okres nieskładkowy przyjęty do obliczenia kapitału początkowego wynosi: 5 lat, 6 miesięcy 28 dni tj. 66 miesięcy.

Kapitał początkowy obliczono:

$293,01 \text{ zł} \times 63,43 \% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 185 \text{ zł}$

$(86 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3 \%) : 12 \times 357,35 = 33,31 \text{ zł}$

$(60 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 357,35 = 23,23 \text{ zł}$

$(6 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 357,35 = 1,25 \text{ zł}$

$243,65 \times 209 \text{ miesięcy} = 50922,85 \text{ zł}$

Do ustalenia kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresu od 26 maja 1994 roku do 30 listopada 1994 roku – umorzona składka na ubezpieczenie społeczne.

(decyzja k. 4 plik I akta ZUS)

W wyniku podstępowania wyjaśniającego dotyczącego okresów podlegania ubezpieczeniu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego ubezpieczonej, uwzględniając okres opłacania składek od 1 lutego 1980 roku do 30 września 1980 roku i 1 października 1980 roku do 30 czerwca 1983 roku oraz zaliczono skarżącej, na podstawie angażu, wynagrodzenia z okresu od 1 marca 1977 roku do 31 sierpnia 1977 roku.

(pismo k. 54; wyliczenia k 18 akt ZUS)

W dniu 25 lutego 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wydał decyzję o ponownym ustaleniu kapitału początkowego. Do obliczenia podstawy wymiaru wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. 1 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1985 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 33,48 %. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 33,48% przez kwotę 1220, 89 zł tj. kwotę bazową określoną w ustawie powołanej w decyzji ($33,48\% \times 1220,89 \text{ zł} = 408,75 \text{ zł}$). Przyjęto okresy składkowe : 9 lat, 11 miesięcy, 7 dni tj. 119 miesięcy

Okresy nieskładkowe: 5 miesięcy, 26 dni

Okres sprawowania opieki nad dzieckiem 5 lat, 0 miesięcy, 29 dni

Łączny okres nieskładkowy przyjęty do obliczenia kapitału początkowego wynosi: 5 lat, 6 miesięcy 25 dni tj. 66 miesięcy.

Kapitał początkowy obliczono:

$293,01 \text{ zł} \times 70,37 \% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 206,19 \text{ zł}$

$(119 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3 \%) : 12 \times 409,75 = 52,69 \text{ zł}$

$(60 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 409,75 = 26,57 \text{ zł}$

$(5 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 409,75 = 1,19 \text{ zł}$

$286,64 \times 209 \text{ miesięcy} = 59907,76 \text{ zł}$

Do ustalenia kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresu od 26 maja 1994 roku do 30 listopada 1994 roku – umorzona składka na ubezpieczenie społeczne.

(decyzja k. 49-50)

Decyzją z dnia 27 lutego 2019 roku przeliczono ubezpieczonej emeryturę, której wysokość obliczono na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość emerytury ustalono poprzez podzielenie kwoty składki zewidencjonowanej na koncie wnioskodawczyni z uwzględnieniem waloryzacji (79621,12 zł) i kwoty ponownego ustalonego i zwaloryzowanego kapitału początkowego (226214,86 zł) przez dalsze trwanie życia. Po waloryzacji od dnia 1 marca 2019 roku emerytura wynosi 1372,54 zł.

(decyzja k.52)

Odwołanie od powyższej decyzji, bezpośrednio do akt sądowych, złożyła ubezpieczona w dniu 12 marca 2019 roku wskazując na błędne potrącenia z jej świadczenia.

(odwołanie k. 43-44)

Wykonując zobowiązanie Sądu organ rentowy dokonał hipotetycznego ustalenia wysokości świadczenia wnioskodawcy przy uwzględnieniu angażu zawierających stawkę godzinową zaszeregowania za lata 1976 – 1978. Hipotetyczny wwpw kapitału początkowego po uwzględnieniu kwot wynagrodzeń ustalonych w oparciu o stawki godzinowe wynosi 35,41 % i został ustalony z lat 1976 – 1985, hipotetyczny kapitał na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosi 60875,43 zł. Hipotetyczna emerytura na dzień jej przyznania tj. 1 maja 2018 roku wynosi 1318,10 zł.

(pismo k.54)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów w aktach sprawy, a także na podstawie dokumentów zawartych w aktach organu rentowego, które nie budzą wątpliwości co do ich wiarygodności.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.), kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Według ust. 3b jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. Zgodnie natomiast z treścią ust. 8 przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, według wskazanego w nim wzoru.

Z kolei z mocy art. 15 ust. 1 analizowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 tego samego przepisu przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich

20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym złożono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Wskazana regulacja §21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku §20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczoną w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonej ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

Mając to na uwadze Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornymi okresami zatrudnienia wnioskodawczynie.

W przedmiotowej sprawie istota sporu ostatecznie sprowadziła się do ustalenia wysokości wynagrodzenia wnioskodawczynie za okres zatrudnienia w Zakładach (...) w Ł.. W rozpoznawanej sprawie wnioskodawczynie domagała się uwzględnienia zarobków za okres od 1976 do 1978 roku.

Nie ulegało wątpliwości, że ubezpieczona w spornym okresie świadczyła pracę w powyższych Zakładach, jednak dokumentacja pracownicza z ww. zakładu pracy nie odnosiła się wprost do wysokości osiągniętych przez nią zarobków. Niemniej jednak stanowisko organu rentowego, który za okres jej pracy w Zakładach (...) w Ł. przyjął wynagrodzenie minimalne obowiązujące w powyższym okresie w jednostce gospodarki społecznej, nie mogło zasługiwać na aprobatę. W ocenie Sądu przedstawione dowody pozwoliły ponad wszelką wątpliwość ustalić wysokość wynagrodzenia z pewnością osiąganego przez ubezpieczoną w spornym okresie. Zachowały się bowiem angaże wskazujące na wynagrodzenia stałe, bądź wynagrodzenia godzinowe. Zdaniem Sądu Okręgowego brak jest jakichkolwiek podstaw do nie uwzględnienia wskazanych dowodów. Wyliczenia wynagrodzenia skarżącej również w oparciu o stawki godzinowe dokonano przy uwzględnieniu normatywnego czasu pracy. Na podstawie dokumentacji pracowniczej wnioskodawczynie, organ rentowy obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz jego wartość, których to wyliczeń odwołująca nie kwestionowała.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k. p. c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji.

W punkcie drugim odwołanie z dnia 12 marca 2019 roku od decyzji przeliczającej emeryturę z dnia 27 lutego 2019 roku, Sąd przekazał do Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł. celem nadania właściwego biegu. Należy bowiem podkreślić, że przedmiotem niniejszego postępowania był jedynie wniosek skarżącej o przeliczenie kapitału początkowego.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS wraz z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia apelacji, wypożyczając akta rentowe.